

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
เทศบาลเมืองพระประแดง

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลเมืองพระประแดง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2557 เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพตติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพตติมิชอบ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เทศบาลเมืองพระประแดง

สิงหาคม 2565

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ที่มาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยง	๑
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒
- ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	๒
- ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓
- ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๓
- ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๕
- ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง/มาตรการป้องกันเพื่อมิให้เกิดการทุจริต	๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

เทศบาลเมืองพระประแดง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑. ที่มาและความสำคัญ

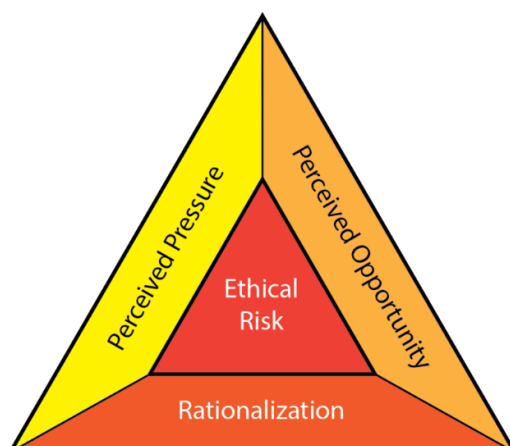
เทศบาลเมืองพระประแดง ได้ดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ตามทบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มี การตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด กระทรวงการคลังกำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรฐาน ข้อ ๒.๖ หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้ง และต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกันการพิจารณาความเสี่ยงการกำหนดประเด็นความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย pressure/incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (fraud Triangle)

๔. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เทศบาลเมืองพระประแดง จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก สะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๕. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ให้รวบรวมข้อมูล ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรือคาดการณ์ว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นอีก (Known factor) หรือปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต เป็นความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในโครงการ/กิจกรรม หรือในกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (Unknown factor)

โดยการประเมินความเสี่ยงในครั้งนี้ใช้วิธีประชุมอภิปราย ทียบยกประเด็นที่มีโอกาสเกิด โดยสามารถระบุความเสี่ยงได้ดังนี้

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ประเภทความเสี่ยง	
		Known factor	Unknown factor
๑	การขออนุญาตใช้รถส่วนกลาง - เจ้าหน้าที่อาจนำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตนเองนอกเหนือจากงานของเทศบาลแต่กลับมีการเบิกค่าน้ำมันกว่าเกินความเป็นจริง		√

หมายเหตุ : ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น หรือคาดหวังจะเกิดซ้ำสูง ให้ใส่เครื่องหมาย √ ในช่อง Known factor หากไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่เคยมีประวัติมาก่อน แต่อาจมีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตให้ใส่เครื่องหมาย √ ในช่อง unknown factor

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุความเสี่ยง

นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของการทุจริต ของแต่ละโครงการ/กิจกรรม โดยระบุสถานะความเสี่ยงในช่องตามสี มี ๔ สถานะ ดังนี้

สถานะสีเขียว	- เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ
สถานะสีเหลือง	- เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล
สถานะสีแดง	- เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน
สถานะสีแดง	- เป็นความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ สถานะความเสี่ยง

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	การขออนุญาตใช้รถส่วนกลาง - เจ้าหน้าที่อาจนำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตนเองนอกเหนือจากงานของเทศบาล แต่กลับมีการเบิกค่าน้ำมันกว่าเกินความเป็นจริง			√	

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix)

นำโครงการ/กิจกรรม ที่มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตระดับสูง จนถึงสูงมาก (สีแดง กับ สีแดง) จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีค่า ๑ - ๓ ผลกระทบ มีค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น must หมายถึงความจำเป็นสูง ของการเฝ้าระวังการทุจริต ค่าของ must คือ อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น Should หมายถึงจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังการทุจริต ค่าของ Should คือ อยู่ในระดับ ๑

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) รวมถึงกำกับดูแล พันธมิตรภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับการเงิน รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (customer/user) ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการภายใน (internal process) หรือกระทบต่อการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ((learning & growth) ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางประเมินความเสี่ยง

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

		ต่ำ(๑)	ปานกลาง(๒)	สูง(๓)
ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ต่ำ(๑)	๓	๖	๙
	ปานกลาง(๒)	๒	๔	๖
	สูง(๓)	๑	๒	๓

ตารางที่ ๓ Scoring โครงการ/กิจกรรมที่ต้องเฝ้าระวัง

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความจำเป็น X ความรุนแรง
๑	การขออนุญาตใช้รถส่วนกลาง - เจ้าหน้าที่อาจนำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตนเองนอกเหนือจากงานของเทศบาลแต่กลับมีการเบิกค่าน้ำมันกว่าเกินความเป็นจริง	๒	๒	๓

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

การนำค่าความรุนแรงจากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีการควบคุมการทุจริตในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงการปฏิบัติงาน หน่วยงานไม่มีผลเสีย

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงการปฏิบัติงาน หน่วยงานมีความเข้าใจ ยอมรับได้

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงเล็กน้อย การจัดการเพิ่มค่าใช้จ่าย มีผลกระทบ ยอมรับไม่ได้ หน่วยงานเกิดความเสียหาย

ตารางที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โครงการ/กิจกรรม	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ต่ำ	ปานกลาง	สูง
๑	การขออนุญาตใช้รถส่วนกลาง - เจ้าหน้าที่อาจนำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตนเอง นอกเหนือจากงานของเทศบาลแต่แต่กลับมีการเบิกค่าน้ำมันกว่าเกินความเป็นจริง	ดี		√	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง/มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในขั้นตอนที่ ๔ ที่ค่าความเสี่ยงระดับสูง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรก

- จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าว พบว่า ค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริต การขออนุญาตใช้รถส่วนกลาง อยู่ใน ระดับ ๔ หรืออยู่ในระดับเสี่ยงปานกลางและคาดว่าจะมีคุณภาพการจัดการอยู่ในระดับดี

ทั้งนี้สามารถติดตามเฝ้าระวังโครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยมีมาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต ตามเอกสารแนบท้าย รายละเอียดการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาล เมืองพระประแดง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เทศบาลเมืองพระประแดง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	ขั้นตอน	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจจะ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจจะมี ผลกระทบ	การควบคุม/ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง				มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัด
						ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก		
๑	การขออนุญาต ใช้รถส่วนกลาง	การขออนุญาต ใช้รถส่วนกลาง ของเทศบาลฯ	เจ้าหน้าที่ อาจนำรถยนต์ ของเทศบาล ไปใช้ในกิจกรรม ของตนเองนอก เหนือจากงาน ของเทศบาลฯ	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดการควบคุม อย่างใกล้ชิด ๒.เจ้าหน้าที่ กระทำผิดวินัย และจรรยาบรรณ เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนตน	๑. ระเบียบกระทรวง มหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน และ การตรวจเงินของ องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๒.ระเบียบกระทรวง มหาดไทยว่าด้วย การใช้และรักษา รถยนต์ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น		√			๑.ผู้บังคับบัญชา มีการควบคุม และติดตามการ ทำงานอย่างใกล้ชิด ซิดมีการตรวจสอบ และกำชับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ตามระเบียบฯ อย่างเคร่งครัด	จำนวนเรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับการ ใช้รถส่วนกลาง